

Historia kuuluu yleissivistykseen

Esitämme huolestamme siitä, että lukioon kaavailtu uusi tuntijako uhkaa tuhota lukiokoulutuksen yleissivistävän tavoitteen. Yleissivistys on muutakin kuin komea sana. Yleissivistävät opinnot laajentavat opiskelijan tulevaisuushorisonttia ja mahdollistavat monipuolisemmat valinnat lukion jälkeen; harva 16-vuotias tietää tulevaisuutensa opinto- ja työurat. On vastuutonta yhteiskunnalta vaatia nuorta päättämään lukiokursseista, kun tuloksena voi olla omien mahdollisuuksien kaventaminen yksipuolisilla valinnoilla tai kovin pintapuolisten tietojen sekamelska.

Tällaisessa valintatilanteessa korostuu nuoren perhetaustan merkitys, ja tämä romuttaa koulutuksellisen tasa-arvoisuuden. Nykylukion tarjoama yleissivistys tasoittaa sosiaalisia eroja ja mahdollistaa tasa-arvoisemman jatkokoulutukseen hakeutumisen. Lisäksi työelämä suosii määräaikaaisia tai projektiluonteisia töitä. Laaja yleissivistys on välttämätöntä, jotta pystytään joustavasti siirtymään tehtävästä toiseen. Yrittäjyydellekin laaja-alaisuus on eduksi. Elinikäinen oppiminen ja jatkuva kouluttautuminen ovat jo nykyisyyttä. Yleissivistys on näin ollen niin yhteiskunnalle kuin yksilöllekin monella tavalla hyödyksi.

Varsinkin nykyisessä globaalissa maailmassa yleissivistys on entistä tärkeämpää. Ihmisen on ymmärrettävä paitsi oman maansa, myös muiden maiden historiaa, kulttuuria ja erilaisten yhteiskuntien toimintatapoja, jotta kansainvälinen yhteistyö sujuisi kitkatta. Voidakseen olla omasta ja yhteisönsä tulevaisuudesta vastuuta kantava kansalainen, on tunnettava historiaa ja kyettävä kriittisesti tarkastelemaan erilaisia poliittisia väitteitä. Aktiivisen kansalaisen on ymmärrettävä, miten yhteiskunta toimii ja miten siihen voidaan vaikuttaa. Historian ja yhteiskuntaopin opiskelulla saavuttaa tällaisen yleissivistyksen.

Lukiolain tavoite ”tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi” on käytännössä tähän asti antanut opiskelijoille pohjan, yleissivistyksen, jolle yliopistoissa ja korkeakouluissa on voitu rakentaa opintoja useilla eri aloilla. Lukiossa opiskellaan eri oppiaineiden mukana myös eri tieteenalojen ajattelutapoja, jolloin myös opiskelijan omat ajattelun taidot monipuolistuvat ja syvenevät kurssien, erityisesti syventävien kurssien, myötä.

Yleissivistykseen kuuluu myös kokonaisnäkemysten kehittyminen. Opiskelijan kyky analysoida tietoa syvenee – tämä taito on äärimmäisen tärkeä internetin tarjoaman tietovyyryn aikakaudella. Erityisesti historian opiskelu antaa välineitä kriittiseen ajatteluun, kontekstien ymmärtämiseen ja informaation luotettavuuden arviointiin, sillä lähdekritiikki on historiantutkimuksen perusmetodeja. Historiassa ja yhteiskuntaopissa opiskeltavat tiedot ja taidot antavat opiskelijoille kyvyn tarkastella asioita kriittisesti, etsiä tietoa ja taidon käsitellä tietoa eli heille kehittyy kriittinen medialukutaito, joka tulevaisuudessa on keskeisimpiä taitoja. Siksi tulevaisuudessakin historian ja yhteiskuntaopin opiskelu on lukiossa tärkeää.

Toivomme, että lukion uuden tuntijaon ei anneta tuhota lukiokoulutuksen yleissivistävää tavoitetta. Tahdomme, että koulutus jatkossakin tukisi opiskelijoiden kasvua itsenäisiksi ja sivistyneiksi kansalaisiksi ja että lukiokoulutus edelleen antaisi opiskelijalle hyvät valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa. Lukiokoulutuksen säilyminen yleissivistävänä on sekä suomalaisen yhteiskunnan että yksilön etu.

Helsingissä 27.1.2014,

Suomen Historiallinen Seura

Historian Ystävien Liitto

Kari Teräs
puheenjohtaja, professori

Julia Burman
toiminnanjohtaja, FM

Janne Virkkunen
puheenjohtaja, ex-päätoimittaja